

Datum
2019-06-25
Adress

Yttrande

Diarienummer
KN-2019-1912

Till
Kommunstyrelsen

Remiss - Översyn av medborgarförslag, Malmöinitiativet och Malmöpanelen, STK-2018-852, Svar senast 28 juni 2019 STK-2018-852

Sammanfattning

Kulturnämnden är i grunden positiv till utredningen och den genomgång av medborgares möjligheter till inflytande som en del i den demokratiska processen. Rapporten saknar dock konkreta och substantiella förslag på åtgärder vilket försvårar för kulturnämnden att komma med konkreta och tydliga synpunkter.

Yttrande

Kulturnämnden är i grunden positiv till utredningen och den genomgång av medborgares möjligheter till inflytande som en del i den demokratiska processen. Omfattningen på utredningen och det faktum att den innehåller tre separata delar gör att den drar åt olika håll, vilket försvårar möjligheterna för remissinstanserna att lämna tydliga och konkreta synpunkter. Dessutom lämnar utredningen få konkreta och substantiella förslag på åtgärder för nämnderna att ta ställning till. Även om det är lovvärt att lyssna in stadens nämnder i ett tidigt skede, är det kanske mer fruktbart att yttra sig över konkreta förslag än – som nu är fallet – en kartläggning över olika intressenters synpunkter.

Övergripande synpunkter

Kulturnämnden hade gärna sett att rapporten även innehöll en omvärldsanalys och ett beskrivande avsnitt där exempel lyfts kring hur man löst dessa frågor i andra kommuner, i synnerhet i Stockholm och Göteborg då storstäderna har särskilda aspekter att ta hänsyn till, framför allt vad gäller antalet boende i kommunen.

En övergripande synpunkt som kulturnämnden vill lyfta är relationen mellan de två demokratimodeller som berörs i utredningen. Dels den representativa demokratin som är grundläggande i det svenska folkstyret, och dels direktdemokrati som kan fungera som ett komplement till den representativa demokratin. I rapporten lyfts Demokratiutredningens (SOU 2000:1) syn att fler offentliga politiska samtal måste öppnas upp för att medborgare ska få insyn och kunna utkräva ansvar. Det uttrycks också att det offentliga bör verka för att öka delaktigheten i samhället, särskilt bland de som deltar i lägre utsträckning.

Kulturnämnden anser att detta är viktiga utgångspunkter, i synnerhet för grupper som exempelvis barn och unga då de inte kan vara folkvalda - och då särskilt i frågor som berör dem direkt eller indirekt. Samtidigt finns redan idag möjligheten att påverka inom ramen för den representativa demokratin. Att medborgare väljer politiker som de vill ska representera folket är ett uttryck för medborgarens möjlighet att påverka och utkräva ansvar av sina valda företrädare. Detta är grundbulten i det demokratiska systemet.

Medborgarförslag och Malmöinitiativet

Kulturnämnden ser vikten i att Malmöbornas får en röst samt att deras engagemang tas tillvara. Samtidigt är kulturnämnden negativ till att det finns flera och inte likvärdiga sätt att hantera medborgardialog i kommunen.

Gällande medborgarförslag anser kulturnämnden att det innebär en otydlighet att Malmö stads medborgarförslag är att betrakta som en form av medborgardialog och inte medborgarförslag i kommunallagens mening. Kulturnämnden anser dock inte att det är önskvärt att införa medborgarförslag till kommunfullmäktige. Kulturnämnden anser att den modell där aktuella medborgarförslag i enlighet med kommunallagens reglering behandlas politiskt i respektive nämnd fungerar i nuvarande form.

Kulturnämnden delar rapportens förslag att relationen mellan medborgarförslag kontra Malmöinitiativet är problematisk, bland annat gällande det faktum att ett medborgarförslag innebär att det räcker med att en person lämnar in ett förslag för att det ska behandlas politiskt. För att ett Malmöinitiativ ska skickas till berörd nämnd krävs 100 personers underskrift. En annan skillnad är vem som kan vara förslagsställare. Medborgarförslag är förbehållet Malmö stads medborgare och Malmöinitiativet är öppet för alla oavsett var de är folkbokförda.

Kulturnämnden föreslår därför att formen för att hantera medborgardialog ses över i syfte att säkerställa ändamålsenlig och likvärdig hantering av inkomna synpunkter.

Malmöpanelen

Kulturnämnden anser att detta verktyg inte fyller sin önskade funktion då representativitet i svarunderlagen inte kan säkerställas. För att Malmöpanelen ska vara ett fungerande demokratiskt verktyg för att inhämta synpunkter och använda dessa för verksamhetsutveckling bör arbetet ta sin utgångspunkt i kommunfullmäktiges mål, istället för frågor föreslagna av nämnderna.

Kulturnämndens bedömning är att det är viktigt att Malmö stad inte enbart ställer frågor och inhämtar synpunkter från Malmöborna utan att denna information sedan kommer till praktisk användning för att utveckla staden.

Kommunikation

Kulturnämnden vill betona den utmaning som ligger i digitaliseringen när det gäller frågor kring olika typer av medborgardialog och kommunikation med Malmöborna. Precis som rapporten lyfter finns det en risk att digitaliseringen gynnar högutbildade mer än lågutbildade

och det digitala utanförskapet har ett tydligt samband med ålder, inkomst och utbildning. Att då använda internet som en resurs och plattform för demokratiska processer innebär ett risktagande. Å ena sidan kan internet och digitalisering innebära en demokratisering av det offentliga samtalet, då exempelvis minoriteter får möjlighet att göra sin röst hörd. Å andra sidan kan internet också skapa hinder och barriärer för grupper som saknar en digital kompetens, som exempelvis många äldre. Dessutom finns risken – vilket rapporten också lyfter - att en ökad digitalisering främjar spridning av extrema minoriteters åsikter. Sammantaget bör möjligheter och utmaningar med digitaliseringen vara en grundläggande utgångspunkt när organiseringen av medborgardeltaktighet utvecklas i staden.

Ordförande

.....
Frida Trollmyr (S)
.....

Kulturdirektör

.....
Pernilla Conde Hellman
.....

Reservation (SD)

Särskilt yttrande (M)